

ERIÄVÄ MIELIPIDE Yhdyskuntalautakunnan kokous 14.5.2024

§ 136 Messukylä, Messukylänkatu 37–39, asemakaava nro 8764

Kaava-alue sijaitsee kaupungin vanhan sisääntulotien, Messukyläntien varrella Messukylän uutta kirkkoa vastapäätä kaupunkikuvan kannalta tärkeällä alueella. Aluetta on toteutettu purkavalla täydennysrakentamisella arvokkaaseen maisemakuvaan nähden liian kaupunkimaisella otteella viime aikoina. Tämäkin kaava ohjaa nyt purkavaan täydennysrakentamiseen, jossa vanhat rakennukset aiotaan korvata massiivisemmilla ja korkeammilla, IV-V-kerroksisilla rakennuksilla, mikä on valitettavaa, sillä Suomessa purettiin viime vuonna noin 8000 vanhaa rakennusta, vaikka ympäristö- ja ilmastoseikat sekä taloudelliset syyt tukevat vanhan säilyttämistä ja korjaamista sekä täydentämistä. Suomalaisten varallisuudesta noin 80 % on kiinni rakennuksissa. Korjaaminen on myös halvempaa ja säilyttää kerroksellisuutta ja paikallishistoriaa. Vanhat rakennukset ovat materiaalipankki ja niihin on sitoutunut paljon työtä. Purkamisen tueksi ei tässä kaavahankkeessa esitetä perusteellisia suunnitelmia, vaikka kiinnostavinta arkkitehtuuria saadaan usein aikaan vanhan ja uuden innovatiivisilla yhdistelmillä.

Mielestäni kaavan aineistossa esitetty uudisrakentamisen viitesuunnitelma ei massoitteellisesti vastaa sitä tasoa ja kaavallista otetta, jota Messukylän kirkkoa vastapäätä tulisi vaatia. Neljä pistetalojen yhdistelmää on sijoitettu liian lähelle katua ja liian kaupunkimaisella otteella, mikä alkaa kilpailla jo kirkon aseman kanssa. Maisema- ja kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla tulisi vaatia myös asumiselta parempaa, eläytyvämpää ja oivaltavampaa arkkitehtuuria. Rakennuksista kolme koostuu jopa kahdesta yhteen liitetystä pistetalosta, mikä on pistetalosta koostuvana lamellikerrostalona ikävällä tavalla rakennustyyppinä yleistynyt tamperelaisessa kaavoituksessa. Tämä talotyyppi johtaa helposti yksipuolisiin pieniin asuntoihin, joita nimenomaan tamperelaisessa asuntotuotannossa tulisi jo välttää, sillä Tampereelle on toteutettu tutkimusten mukaan viime aikoina ehkä eniten yksiöitä Suomessa. Hankkeen asuntojakaumalle ei tästä huolimatta esitetä mitään tavoitteita.

Kaavaa hahmottavilta viitesuunnitelmilta olisi tullut vaatia enemmän, sillä oman kokemukseni mukaan kaavamääräys **sj-12** ei pelasta enää hanketta, vaikka paikan erityisyys tunnistettaisiin: *"Kaupunkikuvan kannalta tärkeä korttelialue. Julkisivujen arkkitehtoniseen käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakentamattomat korttelialueen osat on istutettava alueen käytön vaatimalla tavalla"*.

Arkkitehtuurin onnistuminen on kokonaisvaltainen prosessi, ja sitä on kaikkien hankkeen osapuolten aidosti haluttava. Kaavatyön aluksi olisi tullut varmistaa rakennusmassojen sovittaminen maastoon panostamalla enemmän suunnittelulla tutkimiseen erilaisilla massoittelevaihtoehdoilla sen sijaan, että tyydyttiin toiveikkaaseen kirjaukseen yleismääräyksissä: *"Uudisrakentaminen on sopeutettava erityisen huolellisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen. Rakennukset tulee liittää toisiinsa talousrakennusten ja aitojen avulla. Rakentamisen tulee muodostaa Messukylänkadun varteen arkkitehtonisesti yhtenäinen kokonaisuus, joka jakaantuu massojen, aukotuksen ja värin kautta lyhyemmiksi jaksoiksi. Rakennuksen julkisivuväriin tulee olla jokaisessa rakennuksessa eri ja värien tulee olla tummia maavärejä. Maantasokerroksessa / korkeassa sokkelissa tulee käyttää samaa julkisivumateriaalia ja -väriä kuin ylemmissä kerroksissa ja se tulee aukottaa niin, ettei se anna umpinaista vaikutelmaa"*.

Mielestäni kaavan aineistossa esitetty uudisrakentamisen suunnitelma ei tue massoitteeltaan kaavassa vaadittuja määräyksiä. Edellä mainittuihin seikkoihin vedoten en voi puoltaa kaavan 8764 esittämää hanketta.

Tampereella 14.5.2024

Tiina Leppänen-Kaarsalo

arkkitehti Safa

yhdyskuntalautakunnan jäsen